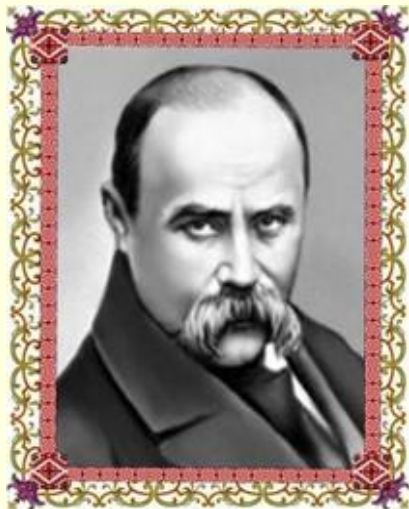

Централізована бібліотечна система
Деснянського району м. Києва

Центральна районна бібліотека №141

(1814-1861)

*«Живи, поете, в
бронзі і граніті,
живи, поете, в
пам'яті
людській»*

Путівник

**(з вшанування пам'яті Тараса Шевченка
до 200-річчя від дня народження)**

Київ, 2014

Путівник **«Живи, поете, в бронзі і граніті, живи, поете, в пам'яті людській»** підготовлений до 200-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка.

Мета видання – висвітлення матеріалів, названих на честь відомого поета, зафіксованих в спорудах (пам'ятники, меморіальні дошки), музеях, адміністративно-територіальних одиницях (населені пункти, вулиці, площі, парки), науково-громадських та культурно-мистецьких організаціях, грошових знаках, філателії а також художньо-мистецькими засобами.

В посібнику представлено побажання від племінчатої праправнучки Т. Шевченка по лінії сестри Катерини, президента Всеукраїнського благодійного культурно-наукового фонду Т. Г. Шевченка, жительки Деснянського району м. Києва – **Красицької Людмили Олександрівни**, яка є науковим консультантом видання.

В путівнику представлені найбільш цікаві та вагомі матеріали, які розташовані за рубриками. В межах рубрик за алфавітом місцевостей, авторів та назв творів.

Путівник має довідковий апарат, до якого входять: вступ, зміст, покажчик авторів та назв творів, географічний покажчик країн та місцевостей, web-сайти про Шевченка.

Видання складено на основі літератури, яка є у фондах бібліотек Деснянської ЦБС, та матеріалів, відображених на web-сайтах Інтернету.

Путівник розрахований на бібліотечних фахівців, вчителів, студентів, учнів шкіл та широке коло читачів, які хочуть ближче познайомитися з творчістю людства по вшануванню пам'яті великого Кобзаря.

Укладач: Рокіта Р. О
Редактор: Баранова Н. А.
Науковий консультант: Красицька Л. О.
Відповідальний за випуск: Курило Т. І.

Зміст

Передмова	2
Вступ	5
Благословення на мандрівку путівником	7
Музеї Т. Шевченка в Україні та країнах світу	10
<i>Музеї України</i>	<i>10</i>
<i>Черкащина</i>	<i>10</i>
<i>Музеї міст України</i>	<i>17</i>
<i>Музеї країн світу</i>	<i>21</i>
Пам'ятники Т. Шевченку в Україні та країнах світу	25
<i>Пам'ятники України</i>	<i>26</i>
<i>Пам'ятники країн світу</i>	<i>40</i>
Меморіальні дошки Т. Шевченку в Україні та країнах світу	59
Географічні об'єкти названі ім'ям Т.Шевченка в Україні та світі	61
Освітні та культурно-мистецькі заклади названі ім'ям Т. Шевченка	68
<i>Коледжі, гімназії</i>	<i>68</i>
<i>Вищі навчальні заклади</i>	<i>68</i>
<i>Театри</i>	<i>70</i>
Науково-культурні громадські організації названі ім'ям Т. Шевченка в Україні та світі	73
<i>Україна</i>	<i>73</i>
<i>Країни світу</i>	<i>75</i>
Нагороди, які носять ім'я Т. Шевченка	77

Кіномистецтво і Шевченко	79
<i>Фільми за творами Т.Шевченка</i>	<i>79</i>
<i>Образ Шевченка на екрані</i>	<i>80</i>
<i>Документальні, науково-популярні</i> <i>і телевізійні стрічки</i>	<i>85</i>
Т. Шевченко в образотворчому мистецтві	86
<i>Портрети Т.Шевченка</i>	<i>87</i>
<i>Вишиті портрети Т.Шевченка</i>	<i>90</i>
<i>Шевченкіана в екслібрисах.....</i>	<i>92</i>
Тарас Шевченко в музиці	93
Тарас Шевченко в філателії	95
Грошові банкноти	98
Прозові твори, присвячені життю і творчості Т.Шевченка	99
Переклад творів Т.Шевченка іншими мовами світу	103
Вислови письменників та видатних людей про Т. Шевченка	104
Сайти про Т. Шевченка	107
Іменний покажчик авторів та назв творів.....	109
Географічний покажчик.....	111

Вступ

*Сьогодні день, мов свято, зустріч
щира
Із тим, хто знаменитий на весь
світ.
Шевченко - геній, в це ми свято вірим.
Йому немало - двісті літ.
О. Ф. Сердюк*

В історії залишаються імена, які з гордістю вимовляє, пам'ятає і шанує все людство. До них належить й ім'я великого українського поета, прозаїка, драматурга, художника Тараса Григоровича Шевченка.

Весь свій могутній талант він присвятив служінню народові. **«Історія мого життя, – писав поет, – становить частину історії моєї Батьківщини».**

Кобзар залишив нам свої неоціненні духовні надбання — твори і світлу добру пам'ять про себе. Він пробуджував любов до своєї Батьківщини, кликав сильних на подвиги, вселяв у слабких надію і віру.

Діапазон обізнаності з Шевченковою спадщиною розширюється по всьому світу. Зростає кількість публікацій про поета, його твори перекладені більш як сто тридцятьма іноземними мовами.

Про значимість творчості Т. Шевченка, її неослабного впливу на духовне життя нашої країни свідчить написання за його віршами і поемами вокальних, симфонічних та оперних творів, інсценізація та екранізація багатьох творів Кобзаря.

Визнання провідного місця поета в українській культурі, високої оцінки його заслуг перед Україною свідчить те, що його ім'ям названо Національну премію в галузі культури, літератури та мистецтва.

Безмежна любов до Т. Шевченка втілювалась у величних монументах, музеях та численних нерукотворних пам'ятках як в Україні, так і далеко за її межами. Ім'я Тараса Шевченка носять вулиці та площі в багатьох містах України та світу.

У світі за приблизним підрахунком нараховується близько **1400** пам'ятників Тарасу Шевченку з них:

- **1256** в Україні
- **128** за кордоном.

Визнанням великих заслуг Т. Шевченка перед Україною є щорічне відзначення роковин народження і смерті поета (9-10 березня).

2014 рік, з метою гідного відзначення **200-річного ювілею** видатного сина українського народу, Указом Президента України від 11.04.2012 № 257/2012 оголошений **Роком Тараса Шевченка**.

Твої думки, діла і заповіти –
Як вічне світло, як весняні квіти
Цвітуть, живуть
І будуть вічно жити.

Благословення на мандрівку путівником

Так вже на загал заведено, що саме у ювілейні дати – дати народження та смерті - видатним особистостям

минулого, як національного так і світового рівня, світом приділяється найбільш уваги.

Наш Кобзар в контексті цієї загальної традиції також не виключення. Однак, стосовно масштабів вшанування Тараса Шевченка, то тут можна стверджувати, що на тлі інших світових геніїв він стоїть дещо окремішньо.

Адже нікому іншому зі світових геніїв не встановлено таку кількість пам'ятників поза межами Вітчизни, не створено стільки музеїв, музейних кімнат та куточків. Маємо, навіть, куточок у нігерській церкві (США), і це хіба те, що нам відомо на поточний час (а певно, не все й відомо).

Те саме можна сказати і про присвоєння імені Тараса Шевченка різним установам культури, мистецтва, науки, громадським гуманітарним та культурницьким організаціям, звернення до його творчості вітчизняних і зарубіжних митців в кіно та образотворчому мистецтві, музиці, філателії, тощо.

За кордонами України, властиво, це значною мірою обумовлено активністю української діаспори, яка мешкає а чи не в кожній країні світу, проте це аж ніяк не зменшує світової значущості Тараса Шевченка.

Врешті решт, людство має цілу плеяду світових геніїв і чималі національні осередки, створені поза межами власних батьківщин. Та світ неухильно встановлює пам'ятники саме нашому Кобзареві.

З одного боку, безперечно то є найпереконливішим визнанням його творчого генія, його значущості для українського народу як духовного національного керманіча, предтечі українського націоналізму, однак маємо й інший бік. Куди всеосяжніший, вагоміший.

Адже світ не лише формально встановлює пам'ятники Шевченкові, світ інтенсивно звертається ще і до його творчості, перекладаючи її на власні мови, бо знаходить у ній не лише високі зразки поезики, а перед усім шукає і знаходить для себе високі зразки людського гуманізму, духовності, підтримку та орієнтири у розбудові власного національного суспільного життя на засадах національної та соціальної справедливості.

Отже, Шевченко поміж інших постатей світового Олімпу виокремлюється перед усім своєю неперебутньою актуальністю не лише в національних межах (в чому ми у черговий раз переконалися під час Майдану), але і в межах цілого світу, особливо в складні періоди життєдіяльності суспільств. І саме в цьому заховується та

унікальна магічність, одвічна спрага до його Слова, яка не знає кордонів і належить цілому людству. І саме це лежить в основі тієї величезної кількості та розмаїтості його вшановування на усіх континентах.

Відважна спроба зібрати докупи та виокремити найвагоміше, найцікавіше з усього накопиченого світом щодо вшанування поета та презентувати загалу, перед усім, учням і молоді, безумовно є на часі.

Адже ні один інший народ не має поміж своїх видатних особистостей такої унікальної постаті як наш Тарас Шевченко і це підтверджує світова спільнота своєю великою пошаною до Кобзаря, і з цим має бути добре обізнане українське суспільство. Перед усім молоде покоління, якому вибудовувати Україну.

Чи вдалося авторам проекту створити для користувача пізнавальний відеоряд найпрезентабельніших з історичної та мистецької точки зору пам'ятників, музеїв, творів образотворчого мистецтва, кіномистецтва, філателії тощо, судити глядачеві.

Людмила Красицька –
племінчата праправнучка Т. Шевченка по лінії сестри
Катерини, президент Всеукраїнського благодійного
культурно-наукового фонду Т.Г.Шевченка

Музеї Тараса Шевченка в Україні та країнах світу

Питання збереження пам'яті про видатного сина України постало відразу по його смерті **10 березня 1861 р.** і ця робота продовжується у часі.

Його друзі та шанувальники доклали чимало зусиль аби зберегти його особисті творчі доробки і персональні речі.

В Україні та за кордоном існує велика кількість музеїв Тараса Григоровича Шевченка.

Музеї України

Ч е р к а щ и н а

Національний заповідник “Батьківщина Тараса Шевченка”

Музейний комплекс Державного історико-культурного заповідника **“Батьківщина Тараса Шевченка”** поєднав села **Моринці, Шевченкове, Будище, Вільшану.**

У цих селах пройшли дитячі роки Кобзаря українського народу.

У **Моринцях** він вперше подав голос, у **Керелівці** (нині - с. Шевченкове) зростав, формувався як особистість, у **Будищах** – в маєтку Енгельгардта – козачкував, а з **Вільшани** зробив перший крок до

визнання, до світової слави. Дійсні історичні події, які сталися у **Вільшані** під час селянського повстання під назвою Коліївщина описує поет у поемі „Гайдамаки”.

Указом Президента України **26 січня 2006 року** заповіднику надано статус **національного**.

У цім краю земля до неба горнеться,
А в росах світяться Тарасові сліди.
В Шевченкове, і в Будище, і в Моринці
Врочисто, мов до храму увійди.
А. Савченко

Село Моринці Черкаської області

Батьківщина Т. Шевченка. У XVIII ст. село належало княгині Яблоновській, потім поміщикам Енгельгардтам.

Тут знаходиться реконструйована садиба родини Шевченка, в якій в **1814** р. народився майбутній поет.

Село Шевченкове Черкаської області.

*(до початку XIX ст. село мало назву Керелівка,
а до 1929 р. - Кирилівка)*

При в'їзді в село туристів зустрічає **пам'ятник «Я пас ягнят за селом»**. Маленький Тарас спирається на палицю, а поруч ягня...

**Літературно-
меморіальний музей
Т. Шевченка**

с. Шевченкове
Черкаської обл.

Розташований на території батьківської садиби
Т. Г. Шевченка, де він проживав з **1815** по **1829** рік

Село Шевченкове

Черкаської обл..

(село Кирилівка до 1929 р.)

У вересні **1843** року, відвідавши рідну оселю в Кирилівці, Т. Шевченко виконав малюнок хати, в якій минули його дитячі роки. Незабутній і сумний образ батьківської хати неодноразово виринав у творчій уяві митця на далекому засланні. Із великим сумом згадує поет оту "хатину в гаї" у вірші **"Якби ви знали, паничі..."**, сповненому страждань і болю: Мені аж страшно, як згадаю Оту хатину край села!

Село Будище

Черкаської обл..

Тисячолітній дуб

Поміщик Павло Енгельгардт проводив літо в своєму маєтку у с. Будище. Тут одне літо козачком провів Тарас Шевченко. Були в маєтку дендропарк, тіністі алеї, каскад ставків, стародавні дуби.

Від всієї цієї краси залишилися будинок панів і три тисячолітніх дуби. У дуплі одного з них маленький Тарас ховав свої малюнки.

Шевченківський національний заповідник

м. Канів, Черкаської обл.

Найбільший меморіальний комплекс, присвячений Кобзареві, на місці поховання поета на Тарасовій горі у Каневі.

Створений відповідно до Постанови Ради Міністрів УРСР №287 від 21.11.1989 р. на базі існуючого *Канівського державного музею-заповідника Т. Г. Шевченка*.

Заповідник об'єднує території історико-культурного та природно-заповідного фонду загальною площею 45 га.

На його території знаходяться пам'ятки археології, архітектури, історії, мистецтва та природи, зокрема:

Могила Т. Шевченка

на Чернечій (Тарасовій) горі,
над якою з 1939 року височіє бронзовий
пам'ятник роботи скульптора
Матвія Манізера.

**Державний музей
Т. Г. Шевченка
(1935-1937).**

Оновлений музей
було урочисто
відкрито
23 серпня 2010 р.

**Музей
«Тарасова світлиця»**

Відтворений і відкритий
3 серпня 1991 року.

До складу Заповідника входять і інші пам'ятки (об'єкти) культурної спадщини українського народу, що становлять значну історичну і культурну цінність та органічно пов'язані з Шевченковою могилою в один меморіальний комплекс.

**Музей «Кобзаря»
Т. Шевченка
м. Черкаси**

Єдиний у світі **музей однієї книги** («Кобзаря») - відкритий у травні **1989** року.

В цьому меморіальному будинку, з **18** по **22** липня **1859** року жив поет у родині Цибульських, про що свідчить меморіальна дошка на будинку музею.

**Музей
Т. Шевченка**

с. Мошни
Черкаської обл.

Реконструйований
музей відкрито
9 січня 2014 р.

Музей розташований в колишньому помешканні міщанина Нагановського, де під час своєї останньої подорожі в Україну в липні **1859 року** Тарас Шевченко провів кілька ночей після арешту в Прохорівці.

Музеї міст України

**Баришівський музей
Т. Шевченка**

с. Баришівка,
Київської обл.

Приватна колекція українського і радянського партійного діяча *Василя Костенко* стала основою Баришівського музею, створеного **1987** року.

**Національний музей
Т. Шевченка**

м. Київ,
бульвар Т. Шевченка, 12

Створений на базі колишньої *Галереї картин Тараса Шевченка* в Харкові та *Центрального державного музею Тараса Шевченка* в Києві у **1949** році.

Ідея створення Музею з'явилася зразу ж після смерті поета, коли його друзі почали збирати все, що було пов'язано з ним і його творчістю.

Загальна кількість експонатів близько **73 000** експонатів.

**Літературно-меморіальний
будинок-музей
Т. Шевченка**

м. Київ,
провулок Т. Шевченка, 6-а

Будинок в якому Т. Шевченко проживав з весни **1836** року до свого арешту - до **5 квітня 1847 року**. Відкритий **10 листопада 1928 року**

Вулиця, на якій жив Шевченко, в той час носила назву *Козяче болото*. Тепер – це *провулок Тараса Шевченка*.

Хата на Пріорці

Відділення Музею
Т. Шевченка

м. Київ
вул. Вишгородська, 5

В серпні **1859** року востаннє перебуваючи в Києві, Тарас Шевченко прожив у цій хаті два тижні, перед своїм від'їздом до Петербургу.

Музей народної архітектури і побуту «Шевченківський гай»

м. Львів,
вул. Чернеча гора, 1

(1971 р.)

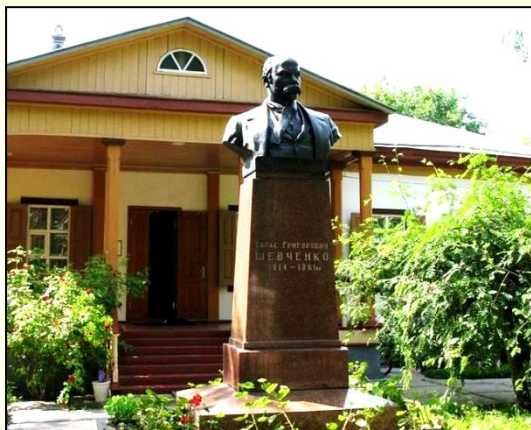

**Кімната-музей
Т. Шевченка**

Відкрита в березні
2004 року.

м. Львів,
вул Коперника, 17

В основу створення *кімнати-музею* лягли оригінальні твори львівських художників, які впродовж восьми експедицій (1997–2003 роки) мандрували шляхами Кобзаря (Україна, Вільнюс, Петербург, Казахстан).

Музей Заповіту
Т. Шевченка

**м. Переяслав-
Хмельницький,**
Київська обл.

Колишній будинок лікаря Андрія Козачковського,
товариша Тараса Григоровича Шевченка.

Саме тут у **1845** році поет написав свій «Заповіт»,
який згодом став відомий на весь світ

Музей-флігель
Т. Шевченка

м. Яготин,
Київська обл.

З жовтня **1843** року по січень **1844** року Шевченко
жив у флігелі Яготинського маєтку. Тут він писав
портрети, пейзажі, працював в бібліотеці, спілкувався з
Репніним-Волконським та їх гостями...

Музеї країн світу

**Меморіальний комплекс Т. Г. Шевченка
в Форт-Шевченко
Казахстан, Форт-Шевченко**

Меморіальний комплекс Т. Г. Шевченко створений в **1932** році (основні експозиції: землянка Т. Г. Шевченко; будинок-музей **1853** року побудови; колодязь; бюст Т. Г. Шевченко **1888** року, сад Шевченка, верба Шевченка).

Майже сім років (з **жовтня 1850** по **серпень 1857** року) довелося провести геніальному українському поету і талановитому художнику Тарасу Шевченку в Новопетрівському укріпленні на півострові Мангишлак.

З 1939 року казахське місто на півострові Мангистау, Форт Олександрівський (до 1857 року Новопетрівське укріплення), стало носити ім'я українського Кобзаря. Тепер це - **Форт Шевченко**.

Казахська державна художня галерея ім.

Т. Г. Шевченка

Казахстан, Алмати

В **1984** році державна художня галерея перейменована на *Державний музей мистецтв ім. А. Кастеева*.

Державна художня галерея ім. Т. Г. Шевченка, заснована в **1935** році. Найпершою експозицією стали художні твори Тараса Шевченка, мальовані ним в період заслання середини 19 століття, яку передали музеї Москви та Ленінграду.

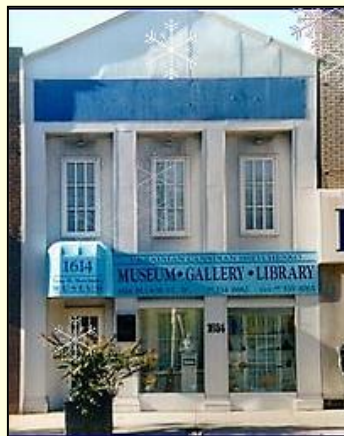
Музей Т. Шевченка

Відроджений **1995** році

Канада,

Торонто, (**1952** р.)

Музей, присвячений життю і творчості Кобзаря.

Веб-сторінка музею була першою сторінкою в інтернеті, присвяченою Т. Шевченку.

Меморіальний музей-гауптвахта Т. Шевченка

Відкритий до 175-річчя з дня народження Кобзаря.

Росія,
Оренбург, (1989 р.)

Гауптвахта побудована в будинку, зведеному в 1843 році «для канцелярій Управлінь з інженерної частини і генштабу при Оренбурзькому окремому корпусі». В наш час будівля займає школа № 30.

Сюди **27 квітня 1851** був поміщений заарештований за участь у *Кирило-Мефодіївському братстві* поет і художник Тарас Григорович Шевченко.

Орський музей Т. Г. Шевченка

Росія,
Оренбурзька обл.,
Орськ, (1986 р.)

Відкритий **10 березня 1986** року в старій частині Орська, на місті колишньої Орської фортеці.

Вулиця, де знаходиться музей, з **1908** року носить ім'я поета.

Основу експозиції складає дар *Національного музею ім. Т. Г. Шевченка*: картини, документи та інші експонати. Зали музею весь час поповнюються дарами гостей, в основному з України.

Музей-квартира Т. Шевченка

Росія, Санкт-Петербург, (1964 р.)

Музей, створений в колишній майстерні поета й художника в приміщенні *Академії мистецтв*, де він створив свої кращі гравюри.

Саме тут працював Тарас Григорович в останній петербурзький період свого життя з **1858** по **1861** рік.

Меморіальна майстерня Т. Г. Шевченка - єдина музейна експозиція в Петербурзі.

Пам'ятники Тарасу Шевченку в Україні та країнах світу

Великому українському Поетові й художнику у **37** країнах світу встановлено близько **1400** пам'ятників, які є символом України в цих країнах.

В усіх обласних центрах України, багатьох містах і селах держави встановлено більш як **700** пам'ятників, меморіальних дощок і пам'ятних знаків Тарасу Григоровичу Шевченку.

Найбільше пам'ятників встановлено в Івано-Франківській області - **199**, за нею йдуть Львівська (**187**), Тернопільська (**165**) і Черкаська (**102**).

В країнах світу: у Росії - **30** (10 пам'ятників і 20 меморіальних дощок), Казахстані **16**, США - **9** і Канаді - **9**, а також у Білорусі (**6**), Польщі (**5**), Молдові (**4**), Бразилії (**3**), Аргентині (**3**), Франції (**3**) та ін.

Перший пам'ятник Т. Шевченку було відкрито у **1881** році до 20-річчя від дня смерті митця у **м. Форт Шевченко (Казахстан)** під керівництвом І. О. Ускова, який був комендантом Новопетрівського укріплення, коли Шевченко перебував там на засланні.

В **Україні перший пам'ятник** Шевченку (його погруддя) було встановлено у Харкові у садибі Алчевських у **1881** році.

Починаючи з **1911** року традиційне скульптурне зображення Т. Шевченка – *в кожусі та шапці, у похилому віці*.

З **1990-х** років Т. Шевченка почали зображувати у *молодому віці*.

Пам'ятники України

**Пам'ятник-бюст
Т. Шевченка,**

сmt. Баришівка,
Київська обл., (2010 р.)

Бюст Т. Шевченка
знаходиться попереду
місцевого краєзнавчого
музею.

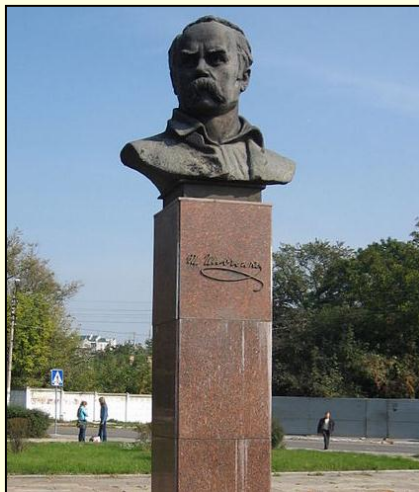
Автор - київський скульптор
Павло Васильович Муська.

Березань,
Київська обл., (1986 р.)

Бюст Кобзарю

Тарас Шевченко неодноразово відвідував місто і згадував його в своїх творах.

Біла Церква,
Київська обл., (1991 р.)

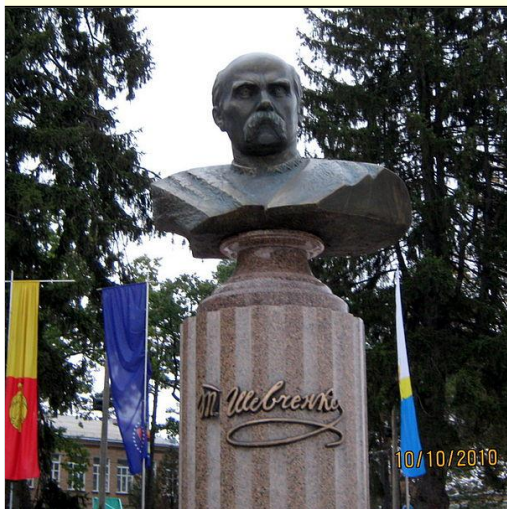

Пам'ятний знак Т. Шевченку
Бориспіль, Київська обл. (1994 р.)

На честь перебування поета в місті.

Пам'ятник Т. Шевченку

Бровари,
Київська обл.,
(1964 р.)

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Буча,
Київська обл.,
(2010 р.)

Оригінальний пам'ятник,
на якому зображено молодого
Т. Шевченка, який сидить
на низькому постаменті.

Васильків, Київська обл.,
(1993 р.)

Пам'ятник Т. Шевченку
Винники, Львівська обл. (1913 р.)
Перший у Західній Україні.

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Дніпродзержинськ,
Дніпропетровська обл.,
(2000 р.)

Пам'ятник Т. Шевченку

Дрогобич,
Львівська обл., (1991 р.)

**Пам'ятник молодому
Т. Шевченку**

Звенигородка,
Черкаська обл., (1981 р.)

**Пам'ятник-погруддя
Т. Шевченку**

Ірпінь,
Київська обл.

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

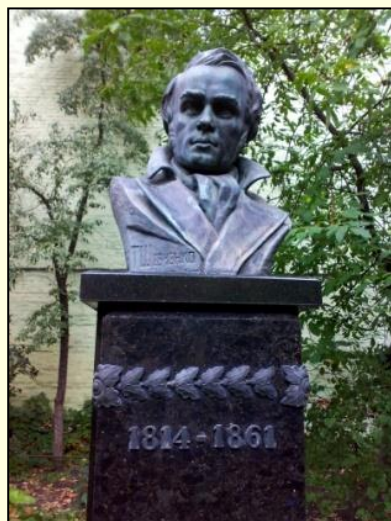
*Шевченківський парк
навпроти головного
корпусу Національного
університету
ім. Т.Шевченка.*

Київ, (1939 р.)

Відкрито до 125-річчя від дня народження поета.
Автори – скульптор М. Манізер, архітектор Є. Левінсон.
Висота скульптури – 6, 45 м, постаменту – 7, 3 м.

Пам'ятник Т. Шевченку
на подвір'ї будинку-музею ім.
Тараса Шевченка

Київ, (1946 р.)

Пам'ятник Т. Шевченку

Київ, (2002 р.)

Розташований на *Андріївському узвозі* біля музею-майстерні Івана Кавалерідзе, який є його автором. Постать Тараса Шевченка зображено не канонічно - це один з небагатьох пам'ятників, де він сидить.

Пам'ятник Т. Шевченку

Відкрито в день
першої річниці проголошення
незалежності України
24 серпня 1992 року.

Львів

Пам'ятник Т. Шевченку

Миргород

Полтавська обл. (1971 р.)

Пам'ятник Т. Шевченку

Новоград-Волинський

Житомирська обл.

(2001 р.)

Органічно вписаний у сучасну урбаністику.
Тамтешній Шевченко – європеець - в нього не
традиційна шапка, а капелюх!

Переяслав-Хмельницький, Київська обл.

В місті **два пам'ятники** Тарасу Шевченку:

перший - знаходиться на території *Музею "Заповіту Тараса Шевченка"*.

Відкритий в **1954** році.

другий – знаходиться на перехресті вулиць Т. Шевченка та І. Мазепи.

Встановлено в **1989** році.

Пам'ятник
Т. Шевченку

Полтава, (1926 р.)

Споруджений українським скульптором І. Кавалерідзе у стилі конструктивізму.

Перший пам'ятник, де
зображений **Шевченко - художник**

Прилуки
Чернігівська обл.,
(2007 р.)

Пам'ятник
Т. Шевченку

Рівне, (1999 р.)

Пам'ятник Т. Шевченку

Тернопіль, (1982 р.)

Знаходиться поруч регіонального академічного музично-драматичного театру ім. Тараса Шевченка.

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Ужгород, (1999 р.)

**Пам'ятник–бюст
Т. Шевченку**

Автор - фахівський скульптор
А. Древецький.
Фастів, Київська обл., (1994 р.)

Пам'ятник Т. Шевченку.

Харків (1935 р.).

Вважається одним із кращих зразків монументальної шевченкіани в світі і кращим пам'ятником Т. Шевченку в Україні. Встановлений у парку ім. Шевченка.

Загальна висота монумента - понад 16 метрів., статуї Тараса Шевченка - 5,5 метрів. На постаменті розташовані 16 скульптур, що зображують героїв його поем.

Автори пам'ятника - радянський скульптор Матвій Манізер та архітектор Йосип Лангбард.

Пам'ятник молодому Т.
Шевченку

Чернігів (1992 р.)

Пам'ятник встановлено у історичному місці - на
Валу, місці звідки починається Чернігів.

Автор - народний митець України, лауреат
Національної премії України імені Т. Шевченка –
В. А. Чепелик.

Один із небагатьох **пам'ятників**
Шевченкові
- художнику

Чортків
Тернопільська обл.
(1960 р.)

Пам'ятники країн світу

Пам'ятник Т. Шевченку

Азербайджан. Баку, (2008 р.)

Відкрито **30 червня 2008** року
за участі голів держав України
та Азербайджану.
Автор пам'ятника — член Національної
спілки художників України *Ігор*
Гречаник.

Молодий **Шевченко** і
скульптурна група
«Гайдамаки».

Аргентина.

Буенос-Айрес, (1971 р.)

На замовлення Української громади Аргентини в
знак подяки за наданий притулок українським
мігрантам. Автор Лео Молодожанин.

Пам'ятник Т. Шевченку

Білорусь. Мінськ, (2002 р.)

Розташований у Степанівському саду міста.

Пам'ятник є подарунком Києва й був урочисто відкритий в ході Днів Києва в Мінську.

Автори пам'ятника - український скульптор Віктор Липовка та білоруський архітектор Віктор Крамаренко.

Пам'ятник Т. Шевченку

Білорусь. Берестя, (2002 р.)

Розташований на початку бульвару *Т. Г. Шевченка*.

Автори - скульптор В. Головка (Україна) та архітектор Р. Шилай (Білорусь).

Пам'ятник є дарунком місту від Черкаської області України.

Пам'ятник Т. Шевченку

Білорусь. Гомель, (2004 р.)

Урочисто відкрито в рік 190-ї річниці від народження великого українця — **24 травня 2004** року.

Пам'ятник Т. Шевченку

Білорусь. Могильов, (2005 р.)

Погруддя поета було встановлено за ініціативи місцевих українських громад при організаційній підтримці Посольства України та за активної участі торгово-економічної місії при українському дипломатичному представництві.

Пам'ятник Т. Шевченку

Білорусь.

Слуцьк, (1996 р.)

Є подарунком міста Броварів -
міста-побратима Слуцька.

Пам'ятник Т. Шевченку.

Болгарія. Софія, (2009 р.)

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Бразилія.
Куритибі, (1967 р.)

Бронзова фігура поета у повний зріст на гранітному постаменті.

Пам'ятник Т. Шевченку

Бразилія. Прудентополіс. Неформальна столиця українства Бразилії, (1989 р.)

Пам'ятник встановлений на гранітному постаменті поруч з українським католицьким собором Св. Йосафата та Музеєм України.

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Греція.

Афіни, (2006 р.)

Відкрито в рамках Днів
України в Греції

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Грузія.

Тбілісі, (2007 р.)

У відкритті брали участь
Президент України Віктор
Ющенко (який перебував
з офіційним візитом у
Грузії) та Президент Грузії Михайл Саакашвілі.

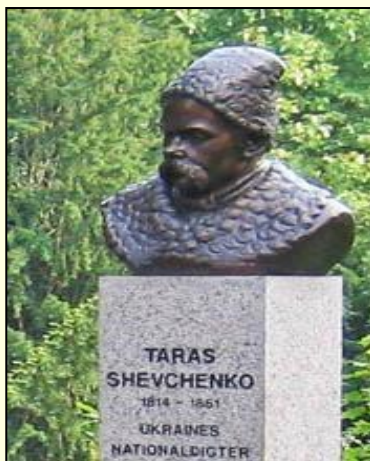
Глави держав заклали у фундамент пам'ятника
капсулу з землею з *села Моринці* Черкаської області, де
народився Тарас Шевченко.

**Пам'ятник-бюст
Т. Шевченку**

Данія.

Копенгаген, (2010 р.)

Це перший і допоки єдиний
пам'ятник Шевченкові
у Скандинавії

Пам'ятник Т. Шевченку

Італія. Рим, (1973 р.)

відкрито перед греко-
католицьким собором.

Автор пам'ятника Уго Мацей одягнув Т.Шевченка в римську тогу, відтворив його трибуном-оратором, який підняв руку, і звертається до присутніх із палким словом.

Таке «переодягання» образа констатація того, що Шевченко і його твори належать не лише Україні, але і всьому людству.

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Казахстан.

Алмати, (2000 р.)

Перебував на
території Казахстану
на засланні (1847-
1857).

Автором монументу є український скульптор
Віталій Рожик із Житомирщини.

Пам'ятник Т. Шевченку

Казахстан. Селище Карабутак
Актюбинської обл. (1968 р.)

Пам'ятна стела Т. Шевченку в степу 40 км. від селища Карабутак.

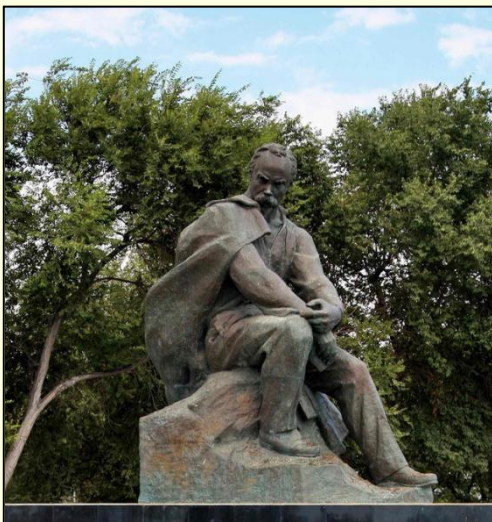
Автор невідомий.

Казахстан. Селище Карабутак
Актюбинської обл

У травні 1848 р., експедиція О.І.Бутакова, в якій був і Тарас Шевченко, на деякий час зупинилась в форті Карабутак, де поет зробив декілька ескізів старого Карабутака, які збереглися і до цих пір

Пам'ятник Т. Шевченку

Казахстан. Актау
Мангістауська обл., (1982 р.)

Пам'ятник Т. Шевченку

Канада. Оттава, (2011 р.)

Скульптурна композиція з чотирьох фігур. На восьми метровому постаменті - постать молодого поета на повен зріст, у модному на той час плащі. У лівій руці він тримає, притиснувши до себе, палітру та три пензлі.

На трьох нижчих постаментах - Катерина з немовлям, кобзар-бандурист та гайдамаки.

Автор - канадський скульптор українського походження Леонід Молодожанин.

Пам'ятник Т. Шевченку

Канада.

Квебек, (2014 р.)

Відкрито на Алеї поетів.

Автор – скульптор Олесь Лесюк

Пам'ятник Т. Шевченку

Китай. Пекін (2008 р.)

Відкрито у парку Чаоян.
Пам'ятник єдиний не лише
в Китаї, але й в усьому
азіатсько-
тихоокеанському регіоні.

Пам'ятник Т. Шевченку

Куба.

Гавана (1999 р.)

**Пам'ятник- погруддя
Т. Шевченку**

Литва.

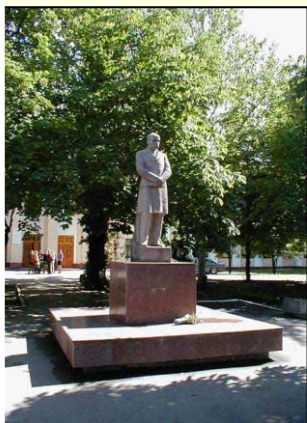
Вільнюс, (2001 р.)

**Пам'ятник- бюст
Т. Шевченку**

Македонія.

Скоп'є, (2009 р.)

Пам'ятник Т. Шевченку

Молдова.

Тирасполь, (1980 р.)

Пам'ятник-погруддя
Т. Шевченку

Молдова.

Бельці, (2001 р.)

Погруддя Т. Шевченку

Парагвай.

Енкарнасьон, (1976 р.)

Українською мовою на п'єдесталі
написано: «*Найбільший поет та
національний пророк України*».

Пам'ятник Т. Шевченку

Польща.

Варшава, (2002 р.)

Відкритий у сквері його ж імені на
перетинанні вулиць Спацєрова,
Говорка і Хотинська.

Пам'ятник Т. Шевченку

Росія. Москва, (1964 р.)

Розташований на площі перед готелем Україна.

7 березня 2014 року урочисто відкритий після реставрації.

Пам'ятник Т. Шевченку
на майдані *Шевченка*.

Росія. Санкт-Петербург

Перший пам'ятник
встановлений **1 грудня**
1918 року, простояв лише
вісім років.

*Другий пам'ятник поету
встановлено **22 грудня 2000 р.**
біля станції метро
«Петроградська».*

Автор - Леонід Молодожанин

Росія. Санкт-Петербург

Пам'ятник Т. Шевченку

Росія. Орськ, (1959 р.)

У місті Орську, поет перебував на засланні в 1847-1848 роках. Пам'ятник встановлений на площі, яка носить його ім'я.

Пам'ятник Т. Шевченку

Румунія. Бухарест, (1998 р.)

парк Херестреу

Пам'ятник
Т. Шевченку

США. Вашингтон,
(1964 р.)

Автор - скульптор із
українським корінням
Леонід Молодожанин.

Це одне з перших творінь автора, а фінансувала його «Просвіта». Відкриття відбулося **27 червня 1964** року, відтоді **27 червня** вважається **українським днем** у США.

Пам'ятник Т. Шевченку

США.

Клівленд (Огайо),
(1940 р.)

Встановлений
в Українському саду.

Перший пам'ятник
Т. Шевченку встановлено
у 1926 році.

Туркменістан.

Ашгабат, (2009 р.)

Під час руйнівного землетрусу
1948 року пам'ятник був
знищений.

Відкриття нового пам'ятника відбулося 24 березня
1972 року. **У вересні 2009 р.** пам'ятник було
реконструйовано і перенесено на нове, більш зручне
місце.

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Угорщина.

Будапешт, (2007 р.)

Автор - *Іван Микитюк*,
член Національної
спілки художників
України

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Узбекистан.

Ташкент, (2000 р.)

Споруджено на вулиці його
імені на тлі панно,
розміщеного на стіні одного з
корпусів школи № 110, яка теж
носить ім'я Т. Шевченка

**Пам'ятник
Т. Шевченку**

Узбекистан.
Зарафшан, (2007 р.)

Відкриття пам'ятника стало завершальною подією серед заходів, присвячених *15-тій річниці* встановлення дипломатичних відносин між Україною та Узбекистаном.

**Пам'ятник-погруддя
Т. Шевченку**

Франція. Париж, (1978 р.)

Відкрито на бульварі Сен-Жермен у скверіку, який отримав ім'я *Т. Шевченка*.

Автор - київський скульптор М. Лисенко.

Пам'ятник Т. Шевченку

Франція.

Тулуза, (1971 р.)

На жаль, риси Шевченка
передані не точно.

Тулуза (побратим Києва)

Пам'ятник Т. Шевченку

Чехія.

Прага, (2009 р.)

Меморіальні дошки Тарасу Шевченку в Україні та країнах світу

Україна

Перебування Тараса Шевченка в **Києві** вшановане декількома меморіальними дошками, зокрема:

- на фасаді **Червоного корпусу Київського університету**;

- на будинку **Літературно-меморіального музею**;

- пам'ятний знак **біля Хати на Пріорці**,

- а також **на церкві Різдва Христового** на Поштовій площі, де в старій будівлі стояла домовина Кобзаря і було відправлено панахиду за спокій його душі.

Країни світу

Ряд дощок встановлено в **Санкт-Петербурзі** — на **будинку Академії мистецтв**, де він жив, працював і помер;

- на **Загородному провулку, 8**, де Шевченко проживав в 1832–1838 роках;

- на **5-ій лінії, 3** — місце проживання Тараса в 1840–1844 роках

Казахстан. Алмати,
перехрестя проспекту Достик і вулиці Т. Шевченка
На дошці напис українською та російською мовами.

Географічні об'єкти названі ім'ям Т. Шевченка в Україні та світі

Вшанування великого Кобзаря українського народу знайшло відображення в назвах населених пунктів, вулиць, площ, парків України та країн світу.

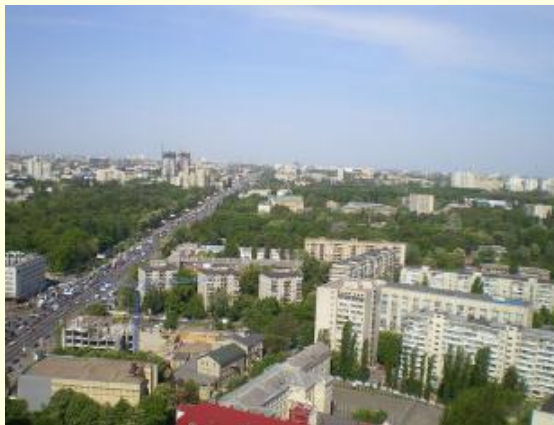
В Україні **166** населених пунктів, **43** вулиці, **3** площі, **8** парків.

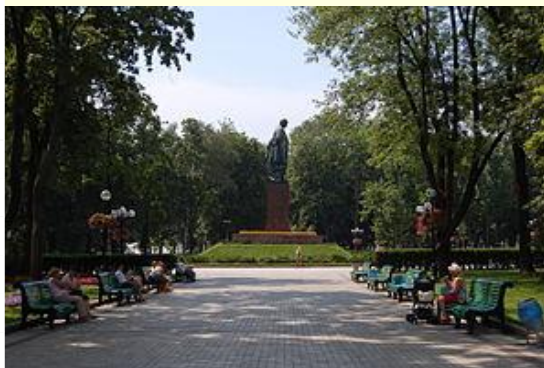
В країнах світу біля **сорока** вулиць названо на честь **Тараса Шевченка**, а саме: **Білорусі, Росії, Казахстані, Польщі, США, Канаді, Великій Британії**, а також набережна в м. **Москві**.

Його ім'ям названо **вершину гори** на північному схилі Великого Кавказу і навіть **астероїд**.

Шевченківський
район

Київ

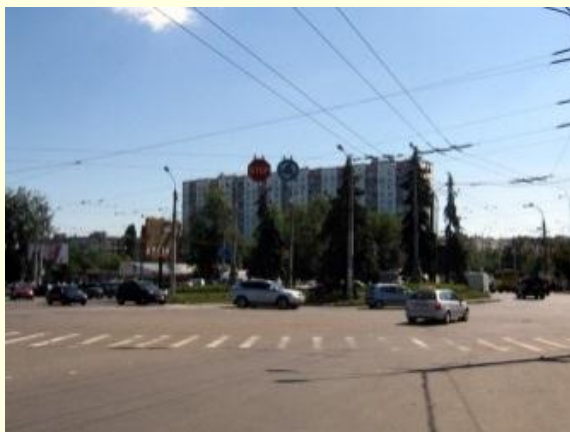
**Парк
ім. Т. Шевченка**

Київ.

Знаходиться біля червоного корпусу Київського університету. Має статус *«Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення»*;

**Площа
ім. Т. Шевченка
(Оболонський район).**

Київ

Розташована між вулицями Вишгородською, Сошенка, Пуща-Водицькою, Полярною і Мінським проспектом

**Станція метро
ім. Т. Шевченка.**

Київ

19-я станція Київського
метрополітену.

Розташована на Куренівсько-Червоноармійській лінії між станціями «Контрактова площа» і «Петрівка». Відкрита **19 грудня 1980** р.;

Бульвар Тараса Шевченка

Київ

Разом з проспектом Перемоги становить одну з найголовніших артерій міста.

В **Києві** є ще чотири **вулиці** Шевченка (для точної ідентифікації доводиться вказувати район або індекс), а також **вулиця ім. Т. Шевченка** у Деснянському районі м. Києва (село Троєщина).

**Парк культури і
відпочинку
ім. Т. Г. Шевченка**

Біла Церква
Україна

Розташований у центральній та історичній частині міста – біля Соборної площі.

Парк культури та відпочинку ім. Т. Г. Шевченка
Дніпропетровськ, Україна

Центральний парк міста ділиться на берегову і острівну частини.

Парк ім. Тараса Шевченка
Тернопіль, Україна

Відкрито **19 липня 1953** року. Розташований біля Тернопільського ставу.

Сад-парк ім. Т. Шевченка
Харків, Україна

Нині ***Сад імені Тараса Шевченка*** є ботанічною пам'яткою природи місцевого значення.

Англія. Кембридж

16 жовтня 2013 року відкрили вулицю ім. Т. Шевченка та встановили меморіальний знак.

Вулиця ім. Тараса Шевченка

Литва. Вільнюс

Теплохід "Тарас Шевченко"

-
круїзний корабель, який
було побудовано в **1966**
році в Німеччині

З **1967** по **1989** роки
здійснював рейси по Чорному морю.

Шевченка пік - вершина 4 200 м
на північному схилі Великого Кавказу.

Названа на честь Тараса Шевченка українськими альпіністами, які вперше зійшли на цю вершину Кавказу у **1938** році.

На честь *Тараса Шевченка* названий **астероїд 2427 Кобзар**.

Освітні та культурно-мистецькі заклади названі ім'ям Т. Шевченка

Коледжі, гімназії

- **Коледж** геологорозвідувальних технологій Київського національного університету ім. Т. Шевченка
- Оптико-механічний **коледж** Київського національного університету ім. Т. Шевченка
- **Гімназія** № 109 ім .Т. Г. Шевченка у м. Києві

Вищі навчальні заклади

Київський Національний університет **Київ**

Луганський Національний університет **Луганськ**

**Чернігівський
педагогічний
університет**

Чернігів

**Кременецький
обласний гуманітарно-
педагогічний інститут**

Кременець

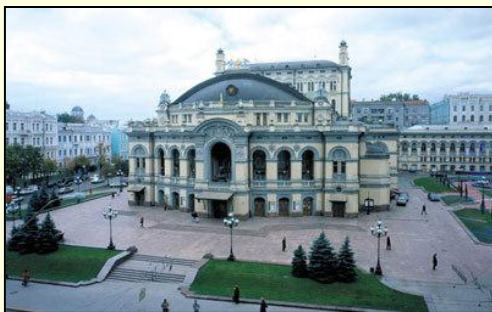
- **Школа українознавства ім. Т. Шевченка** - українська суботня школа в столиці в місці компактного проживання українців-мігрантів до США. **США**. Вашингтон (1967 р.)

- **Школа українознавства ім. Т. Шевченка** - українська суботня школа у місті в місці компактного проживання українців-мігрантів до США, створена під патронатом *Українського Православного Собору св. Володимира*. **США** Парма (штат Огайо, 1955 р.)

Театри

Національна опера
України

Київ

Волинський обласний
академічний музично-
драматичний театр

Луцьк

Дніпропетровський український музичний драматичний театр **Дніпропетровськ**

Театр драми й
музичної комедії

Кривий Ріг

Тернопільський
драматичний театр

Тернопіль

Черкаський музично-драматичний театр

Черкаси

Чернігівський музично-драматичний театр

Чернігів

- **Самодіяльний український театр ім. Шевченка** - створений у **1969** році за широкого сприяння визначного театрального митця Словаччини, українця Юрія Шерегія, а згодом, після його смерті управляється його дочкою Ольгою Грицак. **Словаччина**. Братислава.

- **Українська Капела Бандуристів ім. Т. Г. Шевченка** - самодіяльна капела бандуристів, заснована в Києві в **1918** р. Сьогодні має осідок у Детройті, **США**.

Науково-культурні громадські організації названі ім'ям Т. Шевченка в Україні та світі

В Україні і світі утворюються суспільні установи з пріоритетом до збереження національних цінностей, подвижницької діяльності, проблем українознавства, які сповідують Шевченкові ідеї та впливають на розвиток і процвітання світового українства.

Україна

Наукове товариство
імені Шевченка (НТШ)

Львів, 1873

Найбільше відоме в світі *Наукове товариство імені Шевченка (НТШ)* - всесвітня українська академічна організація, багатопрофільна академія наук українського народу.

НТШ утворене 1873 року у Львові, як *Літературне товариство ім. Т. Шевченка*, у 1892 назву змінено на *Наукове товариство ім. Т. Шевченка* (своєрідна академія наук).

У 1939 зліквідована радянською владою.

Відновлена 1947 року в Західній Європі та США.

З 1989 року організація знову діє на території України.

Загальнодержавний характер Товариства забезпечує 15 територіальних Осередків НТШ, зокрема в

Києві, Харкові, Черкасах, Сімферополі, Донецьку (Донецьке відділення НТШ), Луцьку, Ужгороді, Чернівцях, Івано-Франківську, Тернополі, Луганську.

- **Всеукраїнське товариство
«Просвіта ім. Т. Шевченка»**

З жовтня 1991 року має сучасну назву

Київ

Донецьке обласне Товариство української мови ім. Т.Г.Шевченка

Засновано в січні 1989 року.

Донецьк

- **Всеукраїнський благодійний культурно-науковий фонд Т. Г.Шевченка. Київ, (1992).**

- **Громадська організація «Наш дім – Шевченків край». Звенигородка, Черкаська обл.**

Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної Академії наук України - єдина академічна науково-дослідна установа літературо-знавчого профілю в Україні.

Створена в 1926 році у м. Харкові. Від 1936 у системі Академії наук УРСР (нині Національна академія наук України).

Київ

Країни світу

Наукові товариства ім. Шевченка поза Україною, як і в минулому, залишаються духовними об'єднавчими центрами української діаспори.

- **Наукове товариство ім. Шевченка в Австралії** — науково-культурна громадська організація, діаспорний центр НТШ на Австралійському континенті. Товариство об'єднує учених і приятелів науки австралійських університетів та інших інституцій, які працюють і постійно оприлюднюють результати своїх досліджень відповідно до власних наукових зацікавлень та традицій української національної науки.

- Формується **Наукове Товариство ім. Шевченка** і в **Росії**, зокрема у Москві та Санкт-Петербурзі.

**Бібліотека Наукового Товариства
ім. Т. Шевченка**

Бібліотека заснована у **1954** році

США. Нью-Йорк

- Міжрегіональна громадська організація «Наукове товариство українців Росії ім. Т. Г. Шевченка». **Росія.**

- Бібліотека та Архів ім. Т. Шевченка. **Велика Британія.** Лондон, (1961 р.).

- Українська канадська Фундація ім. Т. Г. Шевченка - неприбуткова добродійна корпорація української діаспори Канади. Фундацію засновано **30 листопада 1953** у Вінніпезі при Видавничій спілці «Тризуб». **Канада.**

Національна музична гільдія ансамблів
ім. Тараса Шевченка. **Канада**

Нагороди, які носять ім'я Тараса Шевченка

Українська і світова спільнота високо оцінила заслуги Тараса Шевченка перед Україною визнанням провідного місця поета в українській культурі. На його честь засновані *премії, конкурси, фестивалі*.

Національна премія в галузі культури, літератури та мистецтва

Премія заснована в 1961 році.

Найвища відзнака вінчує найвидатніші твори не тільки українських, а й зарубіжних митців. Освячена іменем великого Кобзаря, ця творча нагорода має незаперечний авторитет і в Україні, і в усьому світі.

- Премія фонду Т. Шевченка «В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля» (1994). Президент фонду – племінчата праправнучка Т. Шевченка – **Людмила Олександрівна Красицька.**

- Хмельницька обласна премія ім. Т. Шевченка.

Премія, встановлена **13 травня 1994** року для відзначення провідних діячів культури, літератури та мистецтва Хмельницької області за вклад у дослідження й популяризацію української мови і літератури, розвиток образотворчого мистецтва та відродження національної культури народу, пов'язаних з життям і творчістю Тараса Шевченка.

Шевченківська медаль
Канада

Найвище признання, надане Конгресом Українців Канади особам, установам, та організаціям - за особливий вклад всеканадського значення в розбудову україноканадського етносу.

У Канаді задум на відзначення виник у час святкувань 100-ліття з дня смерті Т. Шевченка в 1961 році.

- **Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді ім. Т. Шевченка. (2010 р.).**

Конкурс проводиться з метою вшанування творчої спадщини Тараса Григоровича Шевченка, виявлення творчо обдарованої молоді, розвитку її потенціалу, виховання у молодого покоління поваги до мови і традицій свого народу, підвищення рівня мовної освіти в Україні.

- **«Шевченко-фест»** - Всеукраїнський молодіжний **фестиваль-конкурс**, присвячений генію української поезії, прози та живопису **Т. Г. Шевченку**.

Фестиваль-конкурс спрямований на розкриття творчого потенціалу молоді. Основна вимога – шевченківська тематика, новизна, відкриття, інтерпретація бачення творчості Тараса Шевченка.
Львів, (2007 р.)

Кіномистецтво і Шевченко

«...Він мусив бути, щоб душі нам прозрити...»

Кіно зверталось до Шевченка в часи найбільшого свого піднесення. Це закономірно, тому що тільки повноцінний кінематограф, який має вагомий арсенал засобів і розвинуту мову, зможе якщо не відкрити генія, то бодай наблизитись до нього.

Багато кінематографістів удостоєні за ці роботи Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка (М. Беліков, О. Бійма, Ю. Ілленко, Л. Кадочникова, О. Косінов, Т. Левчук, М. Мащенко, Л. Мужук, С. Параджанов, Л. Осика, В. Шкурін, М. Шудря та інші).

Фільми за творами Т. Шевченка

1911 — Катерина

1929 — Злива

1933 — Коліївщина

1935 — Прометей

1936 — Назар Стодоля

1953 — Назар Стодоля

1959 — Лілея

1964 — Наймичка

Образ Шевченка на екрані

1926 рік - **Маленький Тарас** - історико-біографічний фільм режисера *Петра Чардиніна*.

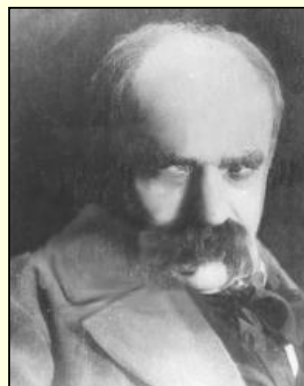
В основі сюжету - епізоди з життя великого українського поета Т. Г. Шевченка.

Завдяки участі видатного українського актора **Амвросія Бучми**, який зумів створити образ геніального кобзаря, фільм довго тримався на екранах УРСР та інших радянських республік і з успіхом демонструвався на Західній Україні, в Європі та Америці, де йшов укороченою версією під назвою «*Тарасове життя*» («*Маленький Тарас*»).

Бучма Амвросій Максиміліанович
(1891-1957)

український актор і режисер

1951 рік — Тарас Шевченко - історико-біографічний фільм режисера *Ігоря Савченка* про життя великого українського поета і художника Тараса Григоровича Шевченка.

Фільм знімався у двох версіях російською та українською мовами, різними дублями. Тобто російська версія не є дубляжем української, а українська не є дубляжем російської. Це два різних повноцінних фільми.

Бондарчук Сергій Федорович (1920-1994)

український радянський режисер, актор

1964 рік — Сторінка життя

Франько Дмитро Васильович (1913-1982)

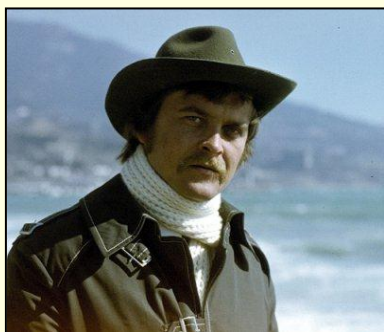
*український актор,
народний артист УРСР.*

Знятий на студії «Укртелефільм».

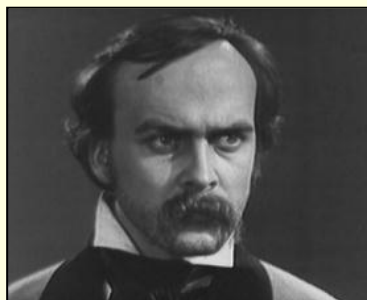
1964 рік - Сон - український широкоформатний біографічний художній кінофільм, знятий режисером **В. Денисенко** на кіностудії ім. Олександра Довженка.

Прем'єра відбулася у Києві **3 листопада 1964** року. У фільмі відтворено один з періодів життя **Т. Г. Шевченка** - від дитячих років до заслання.

Миколайчук Іван Васильович
(1941-1987)

*український кіноактор,
кінорежисер, сценарист*

1992-1999 роки — Тарас Шевченко. Заповіт
(кіносеріал)

Навчально-художньо-просвітницький кіносеріал кіностудії ім. О. Довженка, який розповідає про життя і творчість Великого Кобзаря.

Безпрецедентний за масштабом, сюжетними колізіями, кількістю історичних персонажів і подій, 12-серійний кіносеріал. Вперше на екрані детальна біографія життя і творчості Тараса Шевченка, без фальсифікацій, у повному висвітленні.

Денисенко Тарас Володимирович
(1965)

український актор, сценарист, кіноактор

1999 рік - Поет і княжна

Фільм створено за матеріалами
учбового кіносеріалу "Тарас
Шевченко. Заповіт".

**Денисенко Тарас
Володимирович**

2005 рік - Братство - історичний, біографічний фільм, створений на кіностудії ім. О. Довженка. Режисер *Станіслав Клименко*.

У фільмі три сюжетні лінії. Перша пов'язана з Кирило-Мефодіївським братством і його діячами.

Друга - це історія романтичних взаємин Шевченка і княжни Репніної.

Третя - про долю студента Петрова, по доносу якого організація була розгромлена, а "братчики" арештовані.

Суржик Дмитро Анатолійович
(1979)

*український театральний та кіноактор,
режисер*

*Документальні, науково-популярні і телевізійні
стрічки*

1954 – Шевченко - художник

1959 - Імені великого Кобзаря

1960 - Думи Кобзаря

1961 - На Тарасовій горі

1962 - Шляхами Тараса (реж. Єлизаров О. К.)

1963 - Розповіді про Шевченка (реж. Пашкевич І. П.)

1965 - Тут жив Кобзар

1989 - Гілка вербова, гілка тернова

1994-1995 – Тарас Шевченко. Спадщина. Надії

2001 - Мій Шевченко (проект Юрія Макарова)

2007 – Дві долі (реж. Борис Квашньов)

2014 - Тарас Шевченко. Ідентифікація (реж. Сергій
Проскурня); прем'єра відбулася на 9 березня 2014 року

Тарас Шевченко в образотворчому мистецтві

Образ поета, персонажі і мотиви його творів відтворені в багатьох видах і жанрах образотворчого мистецтва.

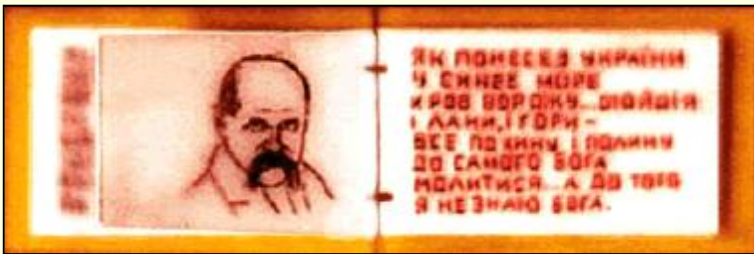
Відомий в усьому світі майстер мікромініатюр народний художник України Микола Сергійович Сядристий увічнив образ Великого Кобзаря на терновій кісточці та на пелюстках безсмертника.

Портрет-барельєф

Тараса Шевченка (3х3 мм).
Україна. Харків. М. Сядристий

Мікромініатюра
Вирізнено з тернової кісточки.
Збільшено.

Мікромініатюрна книжка "Кобзар" –
найменша у світі: її площа - 0,6 мм.

М. Сядристий Україна. Харків

Це майже у 19 разів менше від найменшої японської книги. Сторінки настільки тонкі, що перегортати їх можна лише кінчиком загостреного волоска. Зшито книгу павутинкою, а обкладинка зроблена з пелюстки безсмертника.

Портрети Тараса Шевченка

Дві сотні **портретів** Тараса Шевченка взявся намалювати **90-річний** художник зі **Сміли** на Черкащині **Федір Кучер**.

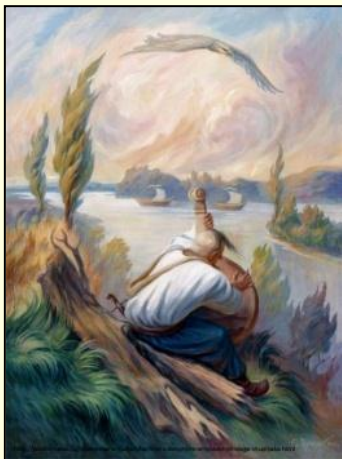
Виконати свою мистецьку задумку чоловік планує до 200-річчя від дня народження Кобзаря

Посмертний **портрет**
Т. Г. Шевченка
(1871)

Художник **Крамський Іван**
Миколайович

Росія

1992

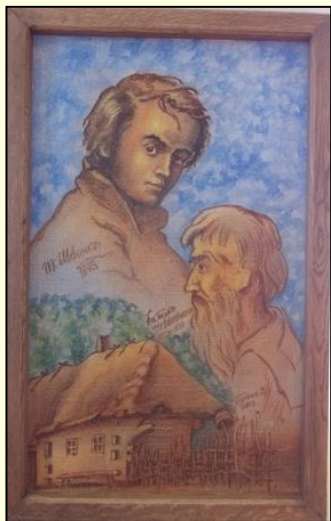

2009

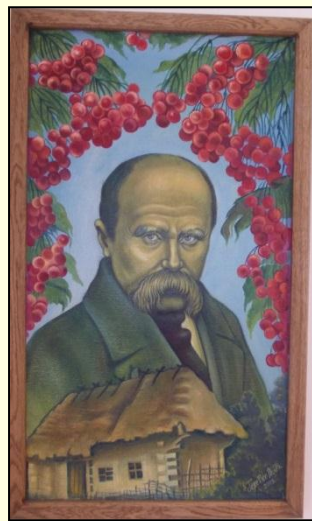
Портрети Т. Шевченка. Художник О. Жупляк.
Україна. Тернопіль

На території курорту "Миргород" (Полтавська обл.) посадили кущ, на якому вирізали обличчя письменника Тараса Шевченка.

2008

2013

Портрети Т. Шевченка. Художник Василь Гелетко
Україна. Черкаси

Портрет Т. Шевченка
1964

Художник Степан Хвиля
Австралія. Сідней

Вишиті портрети Т. Шевченка

Ні, не згаснути барвам вкраїнського чистого неба,
Золотистих пшениць, малинових козацьких одерж,
Доки руки жіночі мережать душі на потребу
Рушники й сорочки, і портрети Шевченкові теж

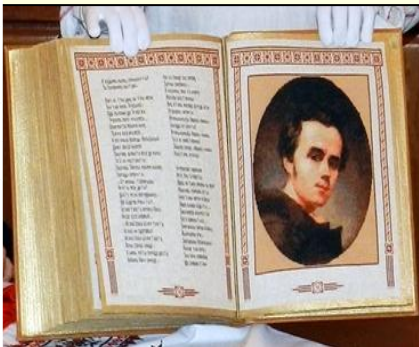
П. Ротач

Вишивка – це один з найулюбленіших і найрозповсюдженіших видів народної творчості. Вона постійне джерело творчого натхнення сучасних майстринь.

Вишивання - це не лише чудове дозвілля, це ще і пісня, і мова, і прекрасні народні традиції.

Вишита книга факсимільного першого видання «Кобзаря» Т. Шевченка 1840 року

Україна. Рівне

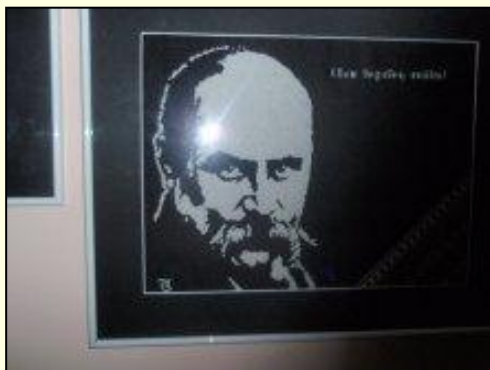

Літератор Олена Медведєва та дизайнер Анна Тимошок повністю і без скорочень вишили всі поезії Т. Шевченка, уміщені в першому виданні. Сторінки три кілограмового фоліанта гортають у білих рукавичках.

Кожна сторінка оздоблена традиційним українським орнаментом. Картини Т. Г. Шевченка вишиті хрестиком із максимальним дотриманням кольорів та стилю написання робіт автора. Вишита книга вже номінована на здобуття Шевченківської премії.

Портрет Т. Г. Шевченка

Малюта Н. І.

Портрет Т.Г.Шевченка

Протчева Т.

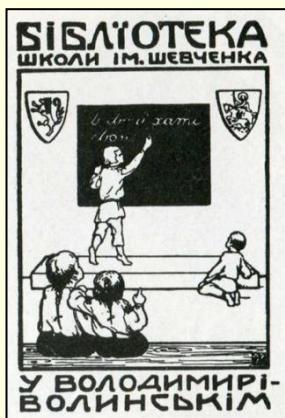
Народна майстриня **Тетяна Протчева**, жителька Деснянського району м. Києва, вишила портрет Тараса Шевченка.

Особливість її вишивок полягає в тому, що вони мають властивість світитися в темряві. Це стало можливим завдяки особливим японським ниткам, якими робиться вишивка. Цей стиль має назву glowy-art – мистецтво, що світиться. Завдяки цій новій техніці Тетяна Протчева вже потрапила в Книгу Рекордів України.

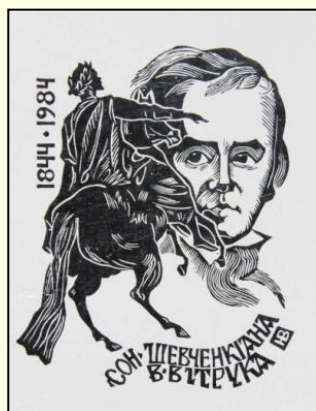
Шевченкіана в екслібрисах

Зародження художньої екслібрисної шевченкіани почалося з Олени Кульчицької – вчительки малюнка середньої школи в Перемишлі.

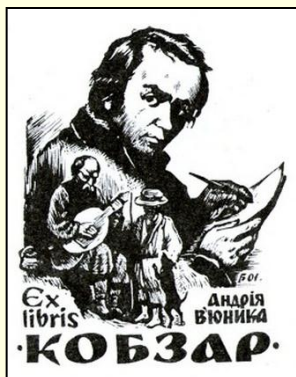
У 1917 році вона виконала книжковий знак для бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка у Володимирі-Волинському. З цього часу українські художники починають активно розвивати жанр екслібрису на шевченківську тематику.

Художник О. Кульчицька

Художник Б. Гурман

Художник Б. Романов

Художник Ю. Процан

Тарас Шевченко в музиці

«Могутня поезія Шевченка, що з пісні вийшла, сама в пісню перетворилася й стала могутнім джерелом музичної творчості видатних українських композиторів».

П. Одарченко

Серед світових геніїв важко назвати ім'я поета, вірші якого перелилися б таким широким потоком у музичні твори й охопили майже всі музичні жанри: пісні й романси, хоріві мініатюри й розгорнуті хори, монументальні кантати, інструментальні п'єси, симфонічні поеми, опери, ораторії, балети.

Сотні композиторів написали близько тисячі творів на слова великого Кобзаря. Існує більше **60** музичних інтерпретацій «Заповіту» Т. Шевченка.

Традицію озвучення Шевченкової поезії заклали композитори XIX ст., насамперед **Микола Лисенко**.

Усе життя український композитор працював над втіленням поезії Т. Шевченка у музиці, написав на його тексти понад **80** творів різних жанрів (*кантати, хоріві поеми й хори, пісні і романси, вокальні ансамблі*). Організовував щорічні шевченківські концерти.

Закладені М. Лисенком традиції на початку XX ст. продовжили і розвинули його послідовники:

- **Кирило Стеценко** ("Вечір", "Ой літа орел"),
- **Яків Степовий** ("Думи мої, думи мої, лихо мені з вами!", "Зоре моя вечірняя", "Вітер з гаєм розмовляє"),
- **Станіслав Людкевич** ("Сонце заходить, гори чорніють"),
- **Владислав Заремба** ("Нащо мені чорні брови", "І багата я"),
- **Андрій Штогаренко** ("Якби мені черевики")

і кожен з них ішов далі, виявляючи свій індивідуальний стиль. У другій половині XX ст. поезія Шевченка продовжує надихати композиторів на написання нових творів.

Серед авторів слід назвати **Анатолія Кос-Анатольського, Дмитра Клебанова, Левко Колодуба, Юлія Мейтуса, Мирослава Скорика, Василя Барвінського, Георгія Майбороду, Костянтина Данкевича** та ін.

У 1958 році Вахтанг Вронський та Василь Лапокниш **екранізували балет** Костянтина Данькевича «**Лілея**» за мотивами поетичних творів Тараса Шевченка.

Мирослав Скорик написав солоспіви на слова Т. Шевченка, 4 романси (1962), поему-кантату «Гамалія» (2003).

Музичну Шевченкіану творили і зарубіжні композитори: **Мусоргський, Чайковський, Рахманінов, Глієр, Левенсон, Чкінадзе**, та інші.

Перехід Шевченкових поезій у народний репертуар триває і поповнює його новими зразками.

«Українське радіо» восени 2013 року оголосило музичний конкурс «**Нова пісенна Шевченкіана**» до 200-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка.

Його учасники змагалися в написанні музичних творів на слова Великого Кобзаря. Результатом стала ціла низка оригінальних різножанрових композицій – у стилі **салонного танго, репу, потужного року чи джазу**.

"Нову пісенну Шевченкіану" виконали Іларія, Юлія Рома, Леся Горова, Оксана Муха, Сестри Тельнюк, гурти Козак систем, ТаРута, Куку Шанель, ДримбаДаДзига, Sweetlo, Піккардійська Терція, Тарасова Ніч, ОтВінта, Ретроскоп, Брати Капранови.

Багато класичних речей Кобзаря набули зовсім нового звучання, не створивши жодних паралелей з відомими композиціями.

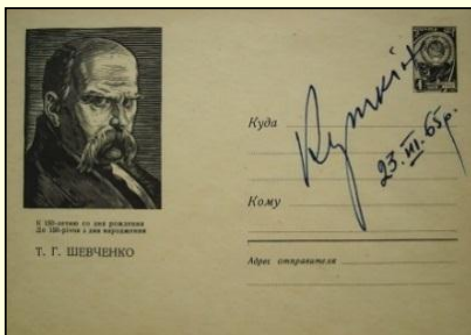
Тарас Шевченко в філателії

Ім'я Тараса Шевченка продовжує залишатися могутнім стимулом для творчості митців, які увіковічили постать Кобзаря в літературних, поетичних, мистецьких творах, вишивці, нумізматиці, а також в філателії та філокартії.

До філателістичної шевченкіани належать офіційні випуски поштових марок, конвертів й листівок з надрукованими марками, а також пам'ятні штемпеля та інші знаки (надруки), що сприяють популяризації імені Шевченка, увічненню пам'яті поета.

Перша поштова марка
з портретом Т. Шевченка

УНР, 1920

Листівка із портретом Т.
Шевченка художника Б.
Куткіна.

Із автографом автора

УРСР, 1965

Поштова марка
Україна,
1995

Поштова марка
СРСР, 1939

Із зарубіжних офіційних поштових випусків відома болгарська поштова мініатюра 1961 р.,

Поштова марка
Болгарія,
1961

- поштова марка Чехословаччини 1989 р., виконана за фотографією поета 1860 р.,

Поштова марка
Чехословаччина,
1989

- а також автопортрет Т. Шевченка 1840 р. на поштовому блоці Республіки Парагвай 1971 р., відомий за радянськими марками 1939-х і 1961-х років.

Поштова марка
Парагвай,
1971

До 200 річчя від дня народження Тараса Шевченка новинкою для колекціонерів філателістичної шевченкіани буде вихід у світ ілюстрованого каталога-довідника **«Тарас Шевченко у філателії»** (автор-упорядник Олександр Караневич).

До каталога увійдуть ілюстрації та опис всіх поштових марок державних та недержавних випусків (підпільна та таборова пошта), художні марковані і немарковані конверти (конверти української діаспори включно), поштові штемпеля, спеціальні погашення, поштові листівки, картмаксимуми та художні двобічні марковані листівки (ХДМЛ), присвячені Т. Шевченку чи пов'язані з іменем Шевченка від 1939-го до 2013-го, а також статті, присвячені Т. Шевченку та зібранням відомих колекціонерів і науковців.

Грошові банкноти з зображенням Тараса Шевченка

Все життя маючи фінансові проблеми, наш земляк увічнився на банкнотах трьох країн.

Вперше зображення Тараса Шевченка з'явилося на **монеті в 1 рубль** – грошах Радянського Союзу.

На грошах незалежної України зображення Т. Шевченка вперше з'явилося у **1995 році** – на купюрах в **1 мільйон купуно-карбованців**.

100 гривень
зразка 1996 року

100 гривень
зразка 2005 року

50 рублів
Зразка 2007 року
Придністровська Молдавська
Республіка

золота пам'ятна монета
200 гривень 1997 року

Прозові твори, присвячені життю і творчості Т. Г. Шевченка

- Антонович, Д. В.** Шевченко – маляр. – К., 2004.
- Арсенич, П.** Тарас Шевченко і Прикарпаття. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2001. – 200с.
- Барабан, Ю. Я.** Вибрані студії: Сковорода. Гоголь. Шевченко. – К., 2007.
- Барка, В.** Правда Кобзаря // Персонал. – 2007. – № 10. – С. 32-41.
- Бабишкін, О. К.** Шевченкова слава. – К., 1989.
- Большаков, Л. Н.** Повість про вічне життя . – К., 1990.
- В літопис шани і любові.** – К., 1989.
- Вічний як народ :** сторінки до біографії Т. Г. Шевченка. – К., 1998.
- Головко, Т.** Новий погляд на релігійність Тараса Шевченка // День. – 2013. – 25-26 жовт. – С. 15.
- Гоян, Я. П.** «Воскресни мамо!» : доля Тарасового «Букваря». – К., 2006.
- Грабович, Г.** Шевченко як міфотворець. – К., 1991.
- Даниленко, І.** Давидова арфа й Тарасова Кобза : про "Давидові Псалми" Т. Г. Шевченка // Слово і час. – 2007. – № 5. – С. 3-16.
- Дарда, В. І.** Переяславські дзвони. – К., 1990.
- Державний музей Тараса Шевченка.** – К., 1989.
- Дзюба, І. М.** Тарас Шевченко. – К. : Альтернативи, 2005. – 704 с.
- Дзюба, І. М.** У всякого своя доля. – К., 1989.
- Дзюба, І. М.** Шевченкофобія в сучасній Україні. – К., 2006.

Дмитренко, Г. Біблійні мотиви і пророцтво майбутнього у творчості Тараса Шевченка // Дивослово. – 2004. – № 1. – С. 26-29.

Дорошенко, К. Слово про Великого Кобзаря. – К., 1965.

Жур, П. В. Труди і дні Кобзаря. – К., 2003.

Жур, П. В. Шевченківський Київ. – К., 1991.

Забужко, О. Шевченків міф України : спроба філософського аналізу. – К., 2007.

Зайцев, П. Життя Тараса Шевченка. – К.: Мистецтво, 1994. – 352с.

Зайцев, П. Перше кохання Шевченка. – К.: Україна, 1994. – 320с.

Іваненко, О. Тарасові шляхи. – К., 1989.

Іванченко, Р. П. Я повертаю Україні те, що в неї вкрадено : статті, нариси, роздуми. – К., 2005.

Карабутенко, И. Ф. Шевченко в Москві. – К., 1989.

Ковтун, Ю. І. Тарасові музи. – К., 2003.

Клочек, Г. Д. Поезія Т. Шевченка : сучасна інтерпретація : посібник для вчителя. – К., 1998.

Корольок, Н. Полум'яне слово Шевченка в музиці : хорова творчість українських композиторів. – К., 1995.

Коцюбинська, М. Х. Етюди про поетику Шевченка. – К., 1990.

Красицький, Д. П. Шевченківська вікторина. – К., 1964.

Лепкий, Б. Про життя та творчість Тараса Шевченка. – К., 2005.

Лисенко, В. Легенди про Тараса. - К., 1967.

Майль, Н. "Шевченко понад часом" Євгена Сверстюка // Дивослово. - 2013. – № 5. – С.5.

Молчанова, Р. Шевченко і світ / Р. Молчанова. – Хмельницький : Поліграфіст, 2007. – 136 с.

На тебе дивлюся, за тебе молюся : жінки в житті Т. Г. Шевченка // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 9. – С. 46.

Огієнко, І. Тарас Шевченко. – К., 2002.

Останнім шляхом Кобзаря / упоряд. М. Л. Новицький. – К., 1994.

Павловський, В. Шевченко в пам'ятниках, 1861-1964. – Нью-Йорк, 1966.

Радишевський, Р. Християнський ідеал Тараса Шевченка // Літературна Україна. – 2013. – 19 верес. – С. 7.

Репнина, В. Н. «Я вас злишком искренне люблю». – Х., 1991.

Рильський, М. Тарас Шевченко : біографічний нарис / М. Рильський, О. Дейч. – К., 1964.

Сверстюк, Є. Бог у Шевченковому житті і слові // Дивослово. – 2013. – № 5. – С. 31-34.

Сергієнко, Г. Я. Шевченко і Київ. – К., 1987.

Славутич, Яр. Велич Шевченка. – Вінніпег, 1961.

Спогади про Тараса Шевченка. – К.: Дніпро, 1982. – С. 225-236.

Степовик, Д. Віра Тараса Шевченка : деякі контраверсії // Народна творчість та етнологія. – 2013. – № 3. – С. 21-33.

Степовик, Д. Православність Тараса Шевченка // Пам'ять століть. – 2004. – № 2. – С. 27-41.

Стороженко, М. А. Мій Шевченко : [альбом]. – К. : Грамота, 2011. – 212 с.

Тарас Шевченко : життя і творчість у документах, фотографіях, ілюстраціях : альбом / авт.-упоряд. В. Х. Косян. – К. : Рад. Школа, 1991. – 335 с.

Тарас Шевченко в моєму житті : розповіді, статті, нариси / упоряд. О. Шарварок. – К. : Фенікс, 2004. – 479 с.

Тарахан-Берега, З. Києво-Печерська лавра в житті і творчості Тараса Шевченка // Літературна Україна. – 2002. – 7 берез. – С. 2.

Федченко, П. М. Тарас Григорович Шевченко. – К., 1989.

Хинкулов, Л. Ф. Тарас Шевченко. – М., 1960.

Християнське серце Тараса Шевченка : бібліографічний покажчик / укл. О. В. Пошибайло. – Полтава, 2013. – 24 с.

Хоткевич, Г. Тарас Шевченко : повість. - Львів, 1966.

Чалий, М. К. Життя і твори Тараса Шевченка : звіт матеріалів до біографії / пер. з рос. В. Л. Смілянської. – К. : Веселка, 2011. – 263 с.

Чанін, С. В. Великий рід великої людини : науково-популярний нарис про Т. Г. Шевченка та його родовід. – К. : ЕЛІБРЕ, 2008. – 160 с. : іл.

Чернова, М. В. Пам'ятник Т. Г. Шевченку в Харкові. - Харків : Прапор, 1984.

Чуб, Д. Живий Шевченко. – К., 1994.

Чугуй, О. П. Драматургічні елементи в ліриці Т. Г. Шевченка. – Х., 1989.

Щербина, В. З. Євангеліє українців, або Крилаті вислови «Кобзаря». – К., 2001.

«Я дуже щиро вас люблю...» : Шевченко у розповідях сучасників. – Х., 2004.

Серед зарубіжних авторів про Шевченка писав Борис Вадецький (твори «Возвращение», «Акин Терези», «Полнозвучность»).

Переклад творів Тараса Шевченка іншими мовами світу

Твори Великого Кобзаря перекладалися більше як **100** мовами світу.

Тільки **«Заповіт»** було перекладено більше **150** мовами світу.

В 1964 році у видавництві «Наукова думка» видано **«Заповіт»** Тараса Шевченка **мовами народів світу**.

До відзначення **200-річчя від дня народження Тараса Шевченка** у Дніпропетровську видано вірші поета **12-ма мовами світу**.

На початку ХХ століття серед перекладачів Шевченка англійською мовою виділяється **Етель Ліліан Войнич** - англійська письменниця і композитор, автор славнозвісного роману «Овід». Тільки після 20 років наполегливої праці вона опублікувала у власному перекладі 156 Шевченкових рядків.

В 1940-1941 роках в англomовному журналі "The Ukrainian Life" (Українське життя"), що його видавав Український робітничий союз у Скрентоні (штат Пенсильванія у США), опубліковано Шевченкові твори у перекладі американської літераторки та **медика Гелен Любач**: "Тополя", "Мені однаково, чи буду....", "Ой три шляхи широкії...", "Утоплена", "Ой гляну я, подивлюся...", "Коло гаю в чистім полі...", "По улиці вітер віє...", "Вітер з гаєм розмовляє.

Японець **Комаце Суосукє**, вивчив українську мову, щоб мати змогу читати Шевченка в оригіналі. Він уже переклав низку поезій нашого поета і має намір перекласти всього «Кобзаря».

Рауль Чилачава – сучасний грузинський поет, який живе в Києві, переклав багато віршів Шевченка грузинською мовою

Вислови письменників та видатних людей про Т. Шевченка

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

Т. Шевченко

«Шевченко - незвичайна постать на світовому літературному полі. Між увінчаними геніями світу важко знайти йому рівного, який би був своїм життям і творами подібний до нього... Тарас - це справжній по своїй суті будитель, вчитель, проводир і пророк народу. Коротше кажучи, жодна нація не має поета, який би був так тісно зв'язаний з народом»

(Йосиф Абрам, Югославія)

«Поет, якого ми хочемо відкрити читачеві, є народним у найширшому розумінні цього слова. Українські селяни знають напам'ять більшість його поезій і співають їх разом з піснями, почутими від батьків або з уст народних співців кобзарів. Шевченко такий великий поет, щоб слава його перетнула кордони і поширилась по Європі».

(Еміль Дюран, Франція)

«Велика сила прийшла з Правобережної України, справжній обновитель української літератури. В історії світової літератури він поставив собі пам'ятник, сильніший від бронзи».

(Альфред Енсен, Швеція)

“Його геній розрісся, як дерево, простягнувши крону над віками”

(Камілар, Румунія);

“Тарас Шевченко не має собі рівних у світовій літературі”

(Курелла, Німеччина);

“Завдяки Шевченкові скарби української душі повною річкою влилися в загальний потік людської культури”

(Луначарський, Росія);

«Могутність його бунтівного духу, відвага, з якою він атакує найміцніші твердині свого часу, ба, навіть нашого часу: чи це божество, чи самодержавство, теократія, нелюдяність, расове упередження, жорстокість, глупота чи невігластво»

(Г. Маршалл, Англія)

«Велика це людина - Тарас Шевченко, велика сама собою, ще вища величиною дум мільйонів, що знайшли свій вияв у натхненні його пісні.»

(Леонард Севінський, Польща)

«Геній Шевченка своєю творчістю зігріває серця мільйонів... і тому він схожий на сонце. А хіба сонце може належати лише одному народові?»

(Севунц, Вірменія)

«В особі Шевченка замучено найбільшого співця українського народу. Його талант не міг повністю розвинутися, та вже одне те, що він зміг написати, забезпечує йому безсмертну славу».

(Карл Еміль Француз, Австрія)

“Поки б'ються серця людей, звучатиме і голос Шевченка”

(Хікмет, Туреччина);

“Він був найбільш народним поетом з усіх великих поетів світу. Поезія Шевченка була явищем єдиним і неповторним. Немає для неї відповідника в світовій літературі”

(Мар'ян Якубець, Польща);

«Шевченко був найбільшим народним поетом з усіх поетів світу. Він був вищим за Міцкевича і Пушкіна. Найславніший польський поет Адам Міцкевич мусив чекати цілі десятиліття, поки його твори завітали в домівки, а твори Шевченка пішли в народ відразу, ставши його неподільною власністю».

(Мар'ян Якубець, Польща)

Сайти про Т. Шевченка

✦ The Shevchenko Scientific Society

<http://www.shevchenko.org/>

Англомовний вебсайт наукового товариства імені Шевченка в Нью-Йорці (США).

✦ The Taras Shevchenko Museum of Canada

<http://www.infoukes.com/shevchenkomuseum/>

Вебсайт музею Тараса Шевченка в Торонто (Канада).

✦ Shevchenko's self portraits

<http://www.chass.utoronto.ca/~tarn/courses/429-sp.html>

Англомовна сторінка з автопортретами Тараса Шевченка. Розташована на сервері департаменту слов'янської мови та літератури торонтського університету (Канада).

✦ Web-версія

<http://poetyka.uazone.net/kobzar/>

Web-версія "Кобзаря" Тараса Григоровича Шевченка в Бібліотеці Української Поезії.

✦ Національний музей Тараса Шевченка

<http://museumshevchenko.org.ua/>

Сайт Національного музею Тараса Шевченка в Києві.

✦ Шевченко в Орську

<http://history.opck.org/Shevchenko.php>

Сторінка Тараса Григоровича Шевченка на російському сайті "Историческая страница Орска".

❖ Шевченківська енциклопедія

<http://www.shevchcycl.kiev.ua/>

Електронна версія “Шевченківської енциклопедії” у чотирьох томах, яка нині готується Інститутом літератури НАНУ за участю шевченкознавців України, діаспори та країн близького і дальнього зарубіжжя. Проект виконується за підтримки фонду Відродження та Державного фонду фундаментальних досліджень. Сайт перебуває в стадії наповнення.

❖ Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка

<http://www.ilnan.gov.ua/>

Сайт інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка Національної академії наук України.

Пам'ятники Т. Шевченку

<http://valenik.ru/vsesvit/tema/m/monument/s/sh/shevchmo.html>

Інтернет-портал «Кобзар»

<http://kobzar.info/adm/about/>

Іменний покажчик авторів та назв творів

Абрам Й. 104

Антонович Д. В. 99

Арсенич П. 99

Забужко О. С. 100

Зайцев П. 100

Барабаш Ю. Я. 99

Барка В. 99

Бабишкін О. К. 99

Большаков Л. Н. 99

Іваненко О. 100

Іванченко Р. П. 100

В літопис 99

Вічний як народ 99

Камілар 105

Карабутенко И. Ф. 100

Ковтун Ю. І. 100

Клочек Г. Д. 100

Королук Н. 100

Коцюбинська М. Х. 100

Красицький Д. П. 100

Курелла 105

Головка Т. 99

Гоян Я. П. 99

Грабович Г. 99

Лепкий Б. 100

Лисенко В. 100

Луначарський 105

Даниленко І. 99

Дарда В. І. 99

Державний 99

Дзюба І. М. 99

Дмитренко Г. 100

Дорошенко К. 100

Дюран Е. 104

Маїль Н. 100

Маршалл Г. 105

Молчанова Р. 100

Енсен А. 104

На тебе 101

Ж ур П. В. 100

Огієнко І. 101

Останнім шляхом 101	Чернова М. В. 102
	Чуб Д. 102
Павловський В. 101	Чугуй О. П. 102
Радишевський Р. 101	Шевченко Т. Г. 101
Репнина В. М. 101	
Рильський М. 101	Щербина В. З. 102
Сверстюк Є. 101	Я дуже щиро 102
Севінський Л. 105	Якубець М. 106
Севунц 105	
Сергієнко Г.Я. 101	
Славутич Я. 101	
Спогади 101	
Степовик Д. 101	
Стороженко М. А. 101	
Тарас Шевченко 101	
Тарахан-Береза З. 102	
Федченко П. 102	
Француз К. Е. 106	
Хинкулов Л. Ф. 102	
Хікмет 106	
Християнське 102	
Хоткевич Г. 102	
Чалий М. 102	
Чанін С. В. 102	

Географічний покажчик

- Актау** 48
 Австрія 106
 Австралія 75, 89
 Азербайджан 40
 Алмати 22, 47, 60,
 Англія 66, 105
 Аргентина 40
 Афіни 45
 Ашгабат 55
Баку 40
 Баришівка 17, 26
 Березань 26
 Берестя 41
 Бельці 51
 Біла Церква 27, 64
 Білорусь 41, 42, 43
 Болгарія 43, 96
 Бориспіль 27
 Бразилія 44
 Братислава 72
 Бровари 28
 Будапешт 56
 Будище 13
 Буенос-Айрес 40
 Бухарест 54
 Буча 28
Варшава 51
 Васильків 29
 Вашингтон 54, 70
 Велика Британія 76
 Винники 29
 Вільнюс 66
 Вірменія 105
Гомель 42
 Греція 45
 Грузія 45
Данія 46
 Детройт 72
 Дніпродзержинськ 30
 Дніпропетровськ 64,
 71
 Донецьк 74
 Дрогобич 30
Енкарнасьон 51
Зарафшан 57
 Звенигородка 31, 74
Ірпін 31
 Італія 46
Казахстан 21, 22, 47, 48,
 60
 Канада 22, 49, 76, 78
 Канів 14
 Карабутах 47, 48
 Квебек 49
 Кембридж 66
 Київ 17, 18, 32, 33, 59,
 61, 62, 63, 68, 70, 74
 Кирилівка 13
 Китай 49
 Клівленд 55
 Кобзар, астероїд 67
 Копенгаген 46
 Кременець 69
 Кривий Ріг 71
 Куба 50
 Куритибі 44
Литва 50, 66
 Лондон 76
 Луганськ 69
 Луцьк 70
 Львів 19, 33, 78
Миргород 34, 88

- Македонія 50
 Мінськ 41
 Могильов 42
 Молдова 50, 51
 Моринці 11
 Москва 52
 Мошни 16
 Німеччина 105
 Новоград-Волинський 34
 Нью-Йорк 75
 Оренбург 23
 Орськ 23, 53
 Оттава 49
 Парагвай 51, 97
 Париж 57
 Парма 70
 Пекін 49
 Переяслав-Хмельницький 20, 35
 Полтава 35
 Польща 51, 105, 106
 Прилуки 36
 Прага 58
 Рим 46
 Рівне 36, 90
 Росія 23, 24, 52, 53, 75, 87, 105
 Румунія 54, 105
 Санкт-Петербург 24, 52, 53, 59
 Сідней 89
 Скоп'є 50
 Словаччина 72
 Слуцьк 43
 Сміла 87
 Софія 43
 СРСР 96
 США 54, 55, 72, 70, 75
 Ташкент 56
 Тбілісі 45
 Тернопіль, 37, 65, 71, 88
 Тирасполь 50
 Торонто 22
 Тулуза 58
 Туреччина 106
 Туркменістан 55
 Угорщина 56
 Ужгород 37
 Узбекистан 56, 57
 Україна 64, 65, 86, 88, 89, 90, 96
 УНР 95
 УРСР 95
 Фастів 37
 Франція 57, 58, 104
 Форт Шевченко 21
 Харків 38, 65, 86
 Черкаси 16, 72, 89
 Черкащина 10,
 Чернігів 39, 69, 72
 Чехія 58
 Чехословаччина 96
 Чортків 39
 Швеція 104
 Шевченка пік 67
 Шевченкове 12, 13
 Югославія 104
 Яготин 20